

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖJEN TOTEUTTAMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA ARVIOINTITOIMIKUNTAAN:				
TUTKINTO: Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto			AMMATTIOPISTO(T): Nivalan ammattiopisto	
OSAAMISALA: Sisustuksen osaamisala, sisustaja				
Tutkinnon osan-/ osien nimi, jota ao- näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelmat koskevat: Kokouspvm:5.10.2017				
	TO=työpaikka O=oppilaitos			t=työelämän edustaja o=opettaja yhd=em. yhdessä
	1.vuosi	2.vuosi	3.vuosi	Arvioija
Pakollinen tutkinnon osa Sisustuksen osaamisala • Sisärakennustyöt 25 osp	TO/O			YHD. / O
Pakollinen tutkinnon osa Sisustuksen osaamisala • Sisustustyöt 25 osp	TO/O			YHD. / O
Pakollinen tutkinnon osa Sisustuksen osaamisala • Maalaus- ja päällystystyöt 25 osp		TO/O		YHD. / O
Pakollinen tutkinnon osa Sisustuksen osaamisala • Kalusterakentaminen 25 osp			TO/O	YHD. / O
Pakollinen tutkinnon osa Sisustuksen osaamisala • Sisustusverhoilu 25 osp		TO/O		YHD. / O
Valinnaiset tutkinnon osat Sisustuksen osaamisala • Sisustusalan yritystoiminta 5 osp			TO/O	YHD. / O
Valinnaiset tutkinnon osat Sisustuksen osaamisala • Verhojen ja varjostimien valmistaminen 10 osp			TO/O	YHD. / O
Valinnaiset tutkinnon osat Sisustuksen osaamisala • Sisustuslaatoitus 5 osp			TO/O	YHD. / O
Valinnaiset tutkinnon osat, Sisustuksen osaamisala • Huonekalujen kunnostus 10 osp			TO/O	YHD. / O
Valinnaiset tutkinnon osat Sisustuksen osaamisala • Rakennuskoristemaalaukset 5 osp			TO/O	YHD. / O
Valinnaiset tutkinnon osat Sisustuksen osaamisala • Huonekaluverhoilu 10 osp			TO/O	YHD. / O

Ammattiopiston yhteystiedot: Nivalan ammattiopisto
OPS-vastaavan yhteystiedot: Anssi Tölli,
050 566 3131,
anssi.tolli@jedu.fi

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA
Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan Sisärakennustyöt 25 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.
NÄYTÖN KUVAUS
<p>Ammattitaitovaatimukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • purkaa kalustoja ja kevyitä väliseiniä • rakentaa levyateriaaleista puurunkoisia väliseiniä • rakentaa esimerkiksi putkistojen suojaksi tehtäviä koteleja • suorittaa seinä- ja kattopintojen panelointeja • asentaa väliovia ohjeiden mukaan • suorittaa huonetiloissa tehtäviä karmi- ja kulmalistoituksia • suorittaa kiviainesrakenteissa olevien kolojen ja pienten aukkojen korjaukset • tehdä edellä mainitut työt suunnitelmien ja ohjeiden mukaisesti sekä arvioida ja laskea töissä tarvittavien materiaalien menekkiä • ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden ja vastuullisuuden <ul style="list-style-type: none"> ○ tiedollisesti ja taidollisesti EA1 vastaavat taidot   <p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä työselostuksen tai muiden suunnitteluohjeiden mukaisesti työparina sisustustöihin liittyviä rakennustöitä. Työkokonaisuuteen tulee sisältyä ainakin kevyen väliseinän rakentamista ja huonetilan listoittamista. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p>
NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA
Väliseinän rakentaminen ja oven asennus.
NÄYTTÖYMPÄRISTÖ
Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan oppilaitoksella tai työssäoppimispaikalla.
NÄYTÖN ARVIOIJAT
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin. Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päyttävät</p> <p style="padding-left: 40px;"> ☒ Alan opettaja(t) ☐ Työelämän edustajat ☒ em yhdessä </p> <p>Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.</p>

ARVIOINTI

1.TYÖPROSESSIN HALLINTA Suunnitelmallinen työskentely

Tyydyttävä T1

- tekee työselostuksen mukaisia sisärakennustöitä, mutta tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen

Hyvä H2

- etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella

Kiitettävä K3

- etenee työssään itsenäisesti ohjeiden, suunnitelmien ja piirustusten mukaisesti

Työn laadun varmistaminen

Tyydyttävä T1

- työvaiheiden jälkeinen laatu edellyttää korkeintaan vähäisiä korjauksia ennen seuraavaan työvaiheeseen siirtymistä

Hyvä H2

- työvaiheiden jälkeinen laatu poikkeaa ohjeista, mutta se ei aiheuta korjauksia ennen seuraavaa työvaihetta

Kiitettävä K3

- työvaiheiden jälkeinen laatu on ohjeen mukaista

Oman työn arviointi

Tyydyttävä T1

- arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti ohjattuna

Hyvä H2

- arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti

Kiitettävä K3

- arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys

Tyydyttävä T1

- asennoituu työhönsä siten, että ei aiheuta yritykselle taloudellista vahinkoa

Hyvä H2

- toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia

Kiitettävä K3

- on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

Matemaattiset taidot

Tyydyttävä T1

- arvioi riittävällä tarkkuudella työhönsä tarvittavan materiaalmäärän.

Hyvä H2

- laskee lähes oikein työhönsä tarvittavan materiaalmäärän.

Kiitettävä K3

- laskee oikein työhönsä tarvittavan materiaalmäärän ja työhön kuluvan ajan.

2.TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA Purkutyöt

Tyydyttävä T1

- käyttää saamansa ohjauksen jälkeen turvallisesti tavallisimpia purkutyömenetelmiä, kuten moukarointia, kankeamista ja paloittelua

Hyvä H2

- käyttää tarkoituksenmukaisesti työmenetelmiä ja -välineitä

Kiitettävä K3

- käyttää työmenetelmiä taloudellisesti ottaen huomioon purettavan materiaalin hävittämistä ja uusiokäyttömahdollisuudet

Väliseinätyöt

Tyydyttävä T1

- kiinnittää koolingit riittävällä tarkkuudella ja kestävyydellä sekä suorittaa levytystyön pintakäsittelyvalmiuteen

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kiinnittää seinärakenteet mittatarkasti ja yleisten laatuvaatimusten mukaisesti siten, että valmis työ ei edellytä ennen pintakäsittelyä tehtäviä paikkauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa seinärakennustyöt itsenäisesti ottaen omaaloitteisesti huomioon tarvittavat liikkumavarat ja saumauskäsittelyistä johtuvat vaatimukset
Koteloiden rakentaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaa esim. putkistojen suojakoteloita työparina tai muutoin opastettuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa rakennepiirustuksia ja annettuja työohjeita sekä käyttää tarkoituksenmukaisia kiinnitys- ja liitostapoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee tarvittavat kiinnitys- ja tukirakenteet tarkoituksenmukaisesti
Panelointi ja listoittaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • paloittelee ja kiinnittää puupaneeleita ja listoittaa huonetilan ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • paneloi ja listoittaa riittävällä tarkkuudella itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työt tarkasti ja huolellisesti välttämällä turhien hukkapalojen muodostumista
Ovien asentaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia opastettuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia itsenäisesti siten, että mahdolliset suoruuspoikkeamat ovat melko helposti korjattavissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia järjestelmällisesti ja huolellisesti siten, että mahdolliset suoruuspoikkeamat eivät ylitä hyväksyttävissä olevia toleransseja
Kiviainesrakenteiden korjaukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia opastettuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia itsenäisesti siten, että mahdolliset suoruuspoikkeamat ovat melko helposti korjattavissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia järjestelmällisesti ja huolellisesti siten, että mahdolliset suoruuspoikkeamat eivät ylitä hyväksyttävissä olevia toleransseja
Työvälineiden käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia opastettuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia itsenäisesti siten, että mahdolliset suoruuspoikkeamat ovat melko helposti korjattavissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa väliovia järjestelmällisesti ja huolellisesti siten, että mahdolliset suoruuspoikkeamat eivät ylitä hyväksyttävissä olevia toleransseja
Työvälineiden hoito	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työvälineitä tai koneita vähäisen ohjauksen avulla.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työvälineitä ja koneita ennako-ohjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työvälineitä ja koneita itsenäisesti ja palauttaa ne käytön jälkeen omatoimisesti niille kuuluville paikoille.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Kaluste- ja rakennuspiirustusten tulkinta

Tyydyttävä T1	tuntee rakennuspiirustusten viivatyytit, aine- ja symbolimerkinnot
Hyvä H2	tulkitssee oikein mittakaavat ja muut rakennuspiirustusmerkinnät sekä tunnistaa piirustuksista ilmenevät materiaali- rakenne ja kalustemääräykset
Kiitettävä K3	hyödyntää rakennuspiirustuksia työtehtävien suunnittelussa ja materiaalimenekin arvioinnissa

Materiaalituntemus

Tyydyttävä T1	- tunnistaa rakentamisessa yleisimmin käytettävät levy- ja puumateriaalit sekä tietää sementtiperustaisten tuotteiden tärkeimmät käyttökohteet - tekee pääosin käyttökelpoisia ehdotuksia eri työvaiheissa tarvittaviksi materiaaleiksi
Hyvä H2	- tietää yleisimpien rakennusmateriaalien perusominaisuudet ja käyttökohteet - valitsee itsenäisesti lähes oikeat materiaalit eri työvaiheisiin
Kiitettävä K3	- tietää ympäristön ja käyttöolosuhteiden merkityksen rakennusmateriaalien valinnoille - valitsee itsenäisesti oikein eri työvaiheissa tarvittavat materiaalit ja osaa perustella valintansa

Kiinnitystarvikkeiden ja liitostapojen tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1	tunnistaa yleisimmät sisärakennustöissä tarvittavat kiinnitystarvikkeet ja helat
Hyvä H2	valitsee kiinnitystarvikkeet yleisimpien käyttötarkoitusten mukaisesti
Kiitettävä K3	valitsee itsenäisesti oikein eri käyttötarkoituksissa käyttämänsä kiinnitystarvikkeet ja liitostavat ja osaa perustella valintansa

Sisärakennustöissä tarvittavien työvälineiden tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1	tuntee yleisimmät käsityökalut, koneet ja laitteet.
Hyvä H2	valitsee kyseessä olevaan työvaiheeseen tarvittavat työvälineet vähäisellä ohjauksella.
Kiitettävä K3	valitsee itsenäisesti oikein työkokonaisuuden suorittamiseksi tarvittavat työvälineet.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1	tunnistaa yleisimmät alalla esiintyvät työvirheet
Hyvä H2	tunnistaa työvirheet ja niiden syyt
Kiitettävä K3	tunnistaa työvirheet ja osaa analysoida virheiden syntyprosessit

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Tyydyttävä T1	noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	toimii sovittujen ohjeiden mukaisesti yhteistyökykyisenä työryhmän jäsenenä
Kiitettävä K3	noudattaa työyhteisön yleisiä käyttäytymissääntöjä ja ilmaisee mielipiteensä selkeästi ja asiallisesti

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1	pyrkii tekemään tuottavaa työtä

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvostaa eri alojen ammattiosaamista
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työpaikan siisteydestä ja järjestyksestä ja noudattaa työkohtaisia turvallisuusohjeita • käyttää työkoneiden turvalaitteita ohjeiden mukaisesti ja käsittelee raskaita taakkoja turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarvittaessa omaaloitteisesti henkilökohtaisia suojaimia • käyttää turvallisia työtapoja ja työasentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä • tunnistaa työhönsä liittyvät yleisimmät vaarat ja terveyshaitat sekä osaa torjua ja suojautua niiltä.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Sisustustyöt 25 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- sisustaa monipuolisesti sisätiloja ohjeiden ja piirustusten mukaan
- tarvittaessa osallistua kohteen suunnitteluun yhteistyössä suunnittelijan ja asiakkaan kanssa.
- toimia työssään piirustusten, työselitysten ja ohjeiden mukaan
- selostaa kuvallisesti, kirjallisesti tai suullisesti tehtävän työn
- toimia asiakaslähtöisesti
- toteuttaa sisustuskokonaisuuden käyttäen erilaisia työmenetelmiä ja materiaaleja
- soveltaa ja hyödyntää väri- ja valo-opin teorioita käytännön sisustustehtävissä
- käyttää ja hyödyntää alan tietotekniikkaa
- piirtää yksinkertaisia teknisiä piirustuksia käsin sekä tietokoneella cad-ohjelmalla
- vertailla ja soveltaa tavallisimpien sisustusmateriaalien, tuotteiden ja työtapojen ominaisuuksia, kuten kustannuksia, laatua, ekologisuutta ja esteettisyyttä sisustustyössä
- laatia tarjouspyynnön ja tehdä tarjouksen
- tunnistaa ja selostaa keskeisten sisustustyylien piirteitä
- tunnistaa ja selostaa eri aikakausien rakennusten piirteitä
- toimia taloudellisesti ja yleisten työturvallisuusmääräysten mukaan.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä tilaan sisustustyön suullisten tai kirjallisten ohjeiden mukaan. Lisäksi hänen on tehtävä tilaan pienimuotoinen sisustussuunnitelma suullisten tai kirjallisten ohjeiden mukaan. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Huoneen sisustaminen.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan oppilaitoksella tai työssäoppimispaikalla.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- (X) Alan opettaja(t)
- ( ) Työelämän edustajat
- (X) em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen

opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI

1.TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjäyys

Tyydyttävä T1

- asennoituu työhönsä siten että ei aiheuta yritykselle taloudellista vahinkoa

Hyvä H2

- toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia

Kiitettävä K3

- on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

Sisustustyön suunnittelu

Tyydyttävä T1

- laatii ohjeistetun sisustuskokonaisuuden suunnitelman ryhmän jäsenenä

Hyvä H2

- laatii ohjeistetun sisustuskokonaisuuden suunnitelman

Kiitettävä K3

- laatii sisustuskokonaisuuden suunnitelman itsenäisesti

Työn kokonaisuuden hallinta

Tyydyttävä T1

- tekee sisustustyön suunnitelman ohjeiden mukaan siten, että suoritettu työ vaatii ehkä korjauksia ja täsmennyksiä
- tekee sisustustyön toteutuksen ohjeiden mukaan siten, että suoritettu työ vaatii ehkä korjauksia ja täsmennyksiä

Hyvä H2

- tekee sisustustyön suunnitelman ohjeiden mukaan tarpeellisen laatutason säilyttäen, työ vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
- tekee sisustustyön toteutuksen ohjeiden mukaan suunnitelmallisesti tarpeellisen laatutason säilyttäen siten, että työ vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia

Kiitettävä K3

- tekee sisustustyön suunnitelman ohjeiden mukaan itsenäisesti ja laadukkaasti, osaa omaa tietopohjaansa hyödyntäen ratkoa vastaantulevia ongelmia
- tekee sisustustyön toteutuksen ohjeiden mukaan suunnitelmallisesti, itsenäisesti ja laadukkaasti, osaa omaa tietopohjaansa hyödyntäen ratkoa vastaantulevia ongelmia

Oman työn arviointi

Tyydyttävä T1

- arvioi omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa

Hyvä H2

- arvioi omaa työtään sisustusalalla yleisesti tunnustettujen laatuvaatimusten mukaisesti

Kiitettävä K3

- arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjata työsuoritusta tarvittaessa laatuvaatimusten mukaiseksi

Väri- ja valo-opin teorioiden soveltaminen

Tyydyttävä T1

- käyttää värien ja valaistuksen keinoja sisustustyössään

Hyvä H2

- käyttää värien ja valaistuksen keinoja asiakaslähtöisen ja esteettisesti korkeatasoisen sisustustyön saavuttamiseksi

Kiitettävä K3

- käyttää värien ja valaistuksen keinoja monipuolisesti asiakaslähtöisen ja esteettisesti korkeatasoisen sisustustyön saavuttamiseksi

Tarjouspyynnön ja tarjouksen laatiminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee tarjouspyynnön ja tarjouksen vähäisellä ohjauksella.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee tarjouspyynnön ja tarjouksen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee tarjouspyynnön ja tarjouksen itsenäisesti ja täsmällisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee valitsemallaan työmenetelmällä, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta sopeuttaa ohjattuna työskentelynsä muuttuviin olosuhteisiin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee johdonmukaisesti valitsemallaan työmenetelmällä sopeuttaa omatoimisesti työskentelynsä muuttuviin olosuhteisiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee johdonmukaisesti valitsemallaan työmenetelmällä ja arvioi sen soveltuvuutta työn edetessä ennakoi olosuhdemuutoksia ja sopeuttaa omatoimisesti työskentelynsä muuttuviin olosuhteisiin

Työvälineiden tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa eri työvaiheiden työvälineet, käyttää välineitä niin, ettei aiheuta käytöllä vaaraa itselleen, lopputulokselle tai ympäristölle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valitsee sopivan työvälineen kullekin työvaiheelle, käyttää työvälineitä oikein hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi, hoitaa työvälineitä ohjatusti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valitsee oikean työvälineen työhön ja osaa analysoida eri työvälineiden vaikutusta lopputulokseen, hoitaa työvälineitä itsenäisesti

Materiaalien tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa yleisesti käytettävät sisustusmateriaalit ja niiden ominaisuudet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa yleisesti käytettävät sisustusmateriaalit ja tietää niiden ominaisuudet sekä asennus- ja työtavat.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valitsee tarkoituksenmukaiset materiaalit sekä työ- ja asennustavat.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee hänelle osoitetun ja ohjeistetun sisustustyön
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää tietojaan sisustustyön tekemiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa tietojaan sisustustöissä oma-aloitteisesti

Sisustus- ja rakennustyylien tuntemus

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa eri aikakausien sisustus- ja rakennustyylien piirteitä antiikista nykyaikaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa työssään sisustus- ja rakennustyylien tuntemustaan

Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa työssään sisustus- ja rakennustyyliintyylien tuntemustaan ja etsii itsenäisesti tietoa sisustustyyleistä
Teknologian ja tietotekniikan hyödyntäminen sisustustyössä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa alan teknologian tuoman hyödyn työssään • tunnistaa tietotekniikan merkityksen tiedon hankinnan ja siirron välineenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää alan nykyaikaista teknologiaa hyödyksi työssään • käyttää tietotekniikkaa tiedon hankintaan ja siirtoon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää alan nykyaikaista teknologiaa hyödyksi työssään ja analysoi teknologian hyötyä • käyttää monipuolisesti tietotekniikkaa tiedon hankintaan ja siirtoon
Viestintä- ja mediaosaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee itseään ymmärrettävästi kirjallisesti tai suullisesti • tunnistaa mainonnan merkityksen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee itseään selkeästi kirjallisesti ja suullisesti • suhtautuu joukkoviestimien informaatioon kriittisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee itseään kirjallisesti ja suullisesti kohderyhmän huomioiden • hyödyntää joukkoviestimiä kriittisesti ja monipuolisesti
Kestävän kehityksen huomioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työstään mahdollisesti muodostuvat ongelmajätteet • lajittelee työssään syntyvät jätteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee jätteet ja pyrkii vähentämään työssään syntyviä jätteitä • lajittelee, kierrättää ja pyrkii vähentämään työssään syntyviä jätteitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee ja kierrättää työssään syntyviä jätteitä sekä vähentää tietoisesti jätteiden syntyä, tuntee käyttämiensä tuotteiden ympäristövaikutukset ja osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi • lajittelee ja kierrättää työssään syntyviä jätteitä sekä vähentää tietoisesti jätteiden syntyä
Matematiikan ja luonnontieteen taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työstään mahdollisesti muodostuvat ongelmajätteet • lajittelee työssään syntyvät jätteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee jätteet ja pyrkii vähentämään työssään syntyviä jätteitä • lajittelee, kierrättää ja pyrkii vähentämään työssään syntyviä jätteitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee ja kierrättää työssään syntyviä jätteitä sekä vähentää tietoisesti jätteiden syntyä, tuntee käyttämiensä tuotteiden ympäristövaikutukset ja osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi • lajittelee ja kierrättää työssään syntyviä jätteitä sekä vähentää tietoisesti jätteiden syntyä
Estetiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa esteettisesti laadukkaan sisustustyön vaikka ei työssään sitä aina tavoitakaan.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tavoittelee sisustustyössään esteettisesti laadukasta lopputulosta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee sisustustyönsä esteettisesti laadukkaasti ja viimeistellysti.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

- Tyydyttävä T1
- soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
  - ratkaisee työssään eteen tulevan ongelman ohjattuna tai ryhmän jäsenenä

- Hyvä H2
- arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
  - ratkaisee työssään eteen tulevan ongelman

- Kiitettävä K3
- tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja -tyylinsä
  - toimii luovasti ja tekee itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä

Vuorovaikutus ja yhteistyö

- Tyydyttävä T1
- toimii työryhmän jäsenenä

- Hyvä H2
- toimii työssään joustavasti ja huomio muut työyhteisön jäsenet

- Kiitettävä K3
- auttaa tarvittaessa muita työyhteisön jäseniä

Ammattietiikka

- Tyydyttävä T1
- noudattaa sovittuja työaikoja
  - tekee työnsä sovitulla tavalla

- Hyvä H2
- noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä
  - tekee työnsä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla

- Kiitettävä K3
- työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään sekä työovereitaan arvostaen
  - kehittää omaa työtään

Terveys turvallisuus ja työkyky

- Tyydyttävä T1
- noudattaa työturvallisuuteen liittyviä annettuja ohjeita
  - käyttää ohjeiden mukaan ergonomisia työtapoja ja työasentoja
  - tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvät vaarat, kuten liuotainaineille ja pölylle altistumisen.

- Hyvä H2
- tunnistaa työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa annettuja ohjeita
  - käyttää ergonomisia työtapoja ja työasentoja
  - tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvät liuotainaineille tai pölylle altistumisen ja tietää miten voidaan suojautua niiltä.

- Kiitettävä K3
- tunnistaa työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä oma-aloitteisesti
  - käyttää ergonomisia työtapoja ja työasentoja ja tietää huonojen työasentojen käyttämisestä syntyvät haitat ja vammat
  - tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Maalaus- ja päällystystyöt 25 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- suorittaa sisä rakenteiden ja kalusteiden maalaustöitä
- piirtää ja tehdä luonnoksia sekä kuvio- ja värisommitelmia
- tehdä ennen maalauksia tehtävät suojaukset ja valmistelut
- irrottaa ja kiinnittää paikoilleen työn suoritusta haittaavia listoituksia ja muita komponentteja (esim. ovien heloituksia, sähkökatkaisijoiden suojakilpiä, valaisimia jne.)
- tehdä tarvittavat esikäsitteilyt
- tehdä työvaiheiden välillä suoritettavat hionnat ja pölynpoistot
- tehdä työhön liittyvät kittaukset ja silotukset
- tehdä hiontatöitä käsin ja koneellisesti
- maalata käsityövälineillä, kuten esimerkiksi siveltimillä ja teloilla
- käyttää turvallisesti maalituotteita
- kiinnittää tapetteja ja muita seinäpäällysteitä
- asentaa tavanomaisia kuiviin huonetiloihin käytettäviä lattianpäällysteitä
- käyttää ja huoltaa maalaus- ja päällystystyössä tarvittavia työvälineitä.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä monipuolisia maalaus- ja päällystystöitä, jotka sisältävät maalaustyön lisäksi myös seinä- ja lattiapintojen päällystystä. Työkokonaisuuden tulee olla vähintään nurkan yli tapetointi, valmiiksi maalaus rajoituksineen sekä lattianpäällysteen asennus. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Huoneen seinän, lattian ja katon pinnoitustyö.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan oppilaitoksella tai työssäoppimispaikalla.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutus, työkokemus tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyys sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA Suunnitelmallinen työskentely

Tyydyttävä T1

- kykenee osallistumaan oman työnsä suunnitteluun, mutta tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen

Hyvä H2

- suunnittelee päivittäiseen työhönsä liittyviä työvaiheita ja etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella

Kiitettävä K3

- suunnittelee työprosessin toteuttamiskelpoiseksi ja etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta

Tyydyttävä T1

- tekee maalaus- ja päällystystyöt ohjeiden mukaisesti, vaikka aikataulun noudattamisessa voi olla vaikeuksia

Hyvä H2

- tekee työt suunnitelmallisesti ja noudattaa pääosin suunniteltua aikataulua, tarvitsee vähän ohjeita

Kiitettävä K3

- tekee työt suunnitelmallisesti ja itsenäisesti alusta loppuun ennakkoon laaditun aikataulun mukaisesti

Työn lopputulos

Tyydyttävä T1

- työn lopputulos vaatii korjauksia, mutta niiden aiheuttamat kokonaiskustannukset alittavat työn uusimisesta aiheutuvat kustannukset

Hyvä H2

- työn lopputulos vaatii vähäisiä korjauksia

Kiitettävä K3

- työn lopputulos vastaa ohjeiden mukaista laatutasoa

Oman työn arviointi

Tyydyttävä T1

- arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti ohjattuna

Hyvä H2

- arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti

Kiitettävä K3

- arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys

Tyydyttävä T1

- asennoituu työhönsä siten, että ei tietoisesti aiheuta yritykselle taloudellista vahinkoa.

Hyvä H2

- toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia.

Kiitettävä K3

- on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Maalaus- ja päällystystyöt

Tyydyttävä T1

- tekee maalaus- ja päällystystyöt ohjattuna aiheuttamatta vaaratilanteita ja vahingoittamatta työkohdetta tai työympäristöä

Hyvä H2

- hallitsee yleisimmät työmenetelmät sekä valitsee ja käyttää niitä lähes itsenäisesti

Kiitettävä K3

- hallitsee ja käyttää itsenäisesti työhön soveltuvia työmenetelmiä

Työn laadun varmistaminen

Tyydyttävä T1

- työvaiheiden jälkeinen laatu edellyttää korkeintaan vähäisiä korjauksia ennen seuraavaan työvaiheeseen siirtymistä

Hyvä H2

- työvaiheiden jälkeinen laatu poikkeaa ohjeista, mutta se ei aiheuta korjauksia ennen seuraavaa työvaihetta

Kiitettävä K3

- työvaiheiden jälkeinen laatu on ohjeen mukaista

Piirustustaito

Tyydyttävä T1

- piirtää viivainten avulla mittakaavassa yksinkertaisia kuviosuunnitelmia

Hyvä H2

- käyttää apunaan aksometristä kuvaustapaa ja osaa piirtää havaintokuvia käsivaraisesti

Kiitettävä K3

- soveltaa piirtämisessä perspektiivipiirustuksen peruseriaatteita ja laatii kuviointisuunnitelmat siististi ja huolellisesti

Teknologian hyödyntäminen

Tyydyttävä T1

- avaa ja tulostaa sähköisessä muodossa olevia väri- ja kuviosuunnitelmia

Hyvä H2

- muokkaa tietokoneella sähköisessä muodossa olevia väri- ja kuviosuunnitelmia

Kiitettävä K3

- käyttää tietokonetta apunaan väri- ja kuviosuunnitelmien laadinnassa

Suojausten ja valmistelutöiden tekeminen

Tyydyttävä T1

- tekee maalausalustaa ympäröivien kohteiden suojaukset ohjeiden mukaisesti

Hyvä H2

- valitsee suojausmenetelmät tarkoituksenmukaisesti ja tekee suojaukset itsenäisesti

Kiitettävä K3

- irrottaa ja kiinnittää paikoilleen maalausta haittaavia listoja ja kilpiä yms. komponentteja

Esikäsitteilyjen tekeminen

Tyydyttävä T1

- tekee puhdistus- ja hiontatyöt ohjeiden mukaisesti

Hyvä H2

- valitsee työtehtävään sopivan hiontamenetelmän ja hiomatarvikkeen karkeuden

Kiitettävä K3

- tekee puhdistukset ja hionnat huolellisesti ja tarkasti

Kittaus- ja silotustöiden tekeminen

Tyydyttävä T1

- noudattaa työohjeita, arvioitava työ saattaa vaatia vielä hiomista ja lisäpaikkauksia

Hyvä H2

- työ saattaa vaatia vähäisiä paikkauksia ja/tai hiontoja

Kiitettävä K3

- työ on sellaisenaan valmis jatkokäsittelyyn

Tapetointitöiden tekeminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tapetoi seinäpintoja vahvalaatusilla vapaakohdisteisilla kuitu- tai paperialustaisilla tapeteilla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tapetoi myös kuviokohdistettavilla vahvalaatusilla tapeteilla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tapetoi myös sileillä ja yksivärisillä tapeteilla sekä ohuilla paperitapeteilla
Lattianpäällystysten tekeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa vanhan päällysteen päälle lukkoponttilaminaatteja tai vastaavia päällysteitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tasoittaa päällystettävän lattian ja asentaa joustovinyylityyppisen muovipäällysteen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • mittaa päällystettävän alustan suoruuden ja kosteuden sekä kiinnittää laattoja ja muita päällysteitä
Työvälineiden hoito	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ei kadota työvälineitä työn aikana, hoitaa työvälineitä vähäisen ohjauksen avulla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työvälineitä ennako- ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työvälineitä itsenäisesti ja huolehtii käytön jälkeisestä säilytyksestä
Materiaalien käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää materiaaleja niin, ettei aiheuta vahinkoa työkohteelle tai -ympäristölle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee, sekoittaa ja varastoi yleisimmät maalaustyössä tarvittavat aineet ohjeiden mukaan itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii oma-aloitteisesti maalaustyössä tarvittavien aineiden käsittelystä, sekoituksesta ja varastoinnista
Kestävän kehityksen huomioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työstään mahdollisesti muodostuvat ongelmajätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää, miten ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön voidaan estää.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee käyttämiensä tuotteiden merkittävimmät ympäristövaikutukset ja osaa tarvittaessa perustella, miksi jotkut työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.
3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA	
Ammattiterminologia	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee käyttöturvatiedoissa ja käyttöohjeissa käytettävät käsitteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee oikein työselostuksissa yleisesti käytettävää terminologiaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laatii yksinkertaisen työselostuksen käyttäen oikeita ammattitermejä
Matemaattisten tietojen hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laskee käsiteltäviä pinta-aloja ja arvioi työhönsä tarvittavan ainemäärän

Hyvä H2	• laskee työhönsä tarvittavan ainemäärän
Kiitettävä K3	• laskee työhönsä tarvittavan ainemäärän ja arvioida työhön kuluvan ajan

Työvirheiden tunnistaminen

Tyydyttävä T1	• tunnistaa yleisimmät maalaus- ja päällystystöissä tehdyt työvirheet
Hyvä H2	• tunnistaa työvirheet ja niiden syyt
Kiitettävä K3	• tunnistaa työvirheet ja osaa analysoida virheiden syntyprosessit

Materiaalien tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1	• tunnistaa yleisimmät pintakäsittely- ja päällystysmateriaalit.
Hyvä H2	• tunnistaa erilaisten materiaalien perusominaisuudet.
Kiitettävä K3	• valitsee käytettäviä materiaaleja tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon käsiteltävästä alustasta ja käyttöolosuhteista johtuvat vaatimukset.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1	• kykenee tekemään ehdotuksia työssä muodostuvien ongelmien ratkaisemiseksi
Hyvä H2	• välttää toistamasta kerran havaittua virheellistä suoritusta
Kiitettävä K3	• ratkaisee itsenäisesti työssä muodostuvia ongelmia, kehittää työsuoritustaan työn kestäessä

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Tyydyttävä T1	• ei aiheuta omalla käytöksellään muille mieliharmia
Hyvä H2	• kykenee asialliseen vuoropuheluun
Kiitettävä K3	• toimii aloitteellisesti ja sovittavasti, säilyttää malttinsa myös itselle epäedullisissa tilanteissa

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1	• noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	• tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	• noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän putoamisvaaran • suojautuu tärinältä, melulta ja hengitysilman epäpuhtauksilta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suojautua työhönsä mahdollisesti liittyvältä putoamisvaaralta • käyttää turvallisia työtapoja ja työasentoja ja käsittelee raskaita taakkoja turvallisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä • tunnistaa työhönsä liittyvät yleisimmät vaarat ja terveyshaitat sekä osaa torjua ja suojautua niiltä.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Kalusterakentaminen 25 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- käyttää puusepän töissä tarvittavia perustyökaluja, kuten sahaa, puukkoa, talttaa sekä sähkökäyttöisiä käsityövälineitä
- käyttää tavallisimpia puuntyöstökoneita, kuten pyörö- ja vannesahaa, oiko- ja tasohöylää, pylväs- ja käsiporakonetta sekä hioma- ja jyrskonetta
- tehdä yleisimpiä puuainesrakenteiden liitoksia, kuten poratappi-, ruuvi- tai jiiriliitoksia
- muokata valmiita kalusteita suunnitelmien mukaisesti
- koota ja asentaa teollisesti valmistettuja kiintokalusteita, kuten keittiö- ja kylpyhuonekalusteita
- rakentaa kohteeseen suunnitellun kiintokalusteen tai kalusteosan puu- ja levy materiaalista
- asentaa yleisimpiä kalusteissa käytettäviä saranoita, vetimiä sekä lukitus- ja muita mekanismeja
- teroittaa tavanomaisia käsityökaluja, kuten puukon ja taltan
- suorittaa laitteiden ja koneiden peruskunnossapitoon liittyviä tehtäviä, kuten puhdistuksia, löystyneiden ruuvien kiristämisiä ja kuluneiden terien vaihtoja.
- tehdä edellä mainitut työt suunnitelmien ja ohjeiden mukaisesti sekä arvioida ja laskea töissä tarvittavien materiaalien menekkiä.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä monipuolisia kaluste-rakennustöitä, jotka sisältävät puualan perustöiden lisäksi myös tuotteiden kokoamista ja esim. seinähyllyn paikoilleen asennusta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Kalusteen rakentaminen.
Kiintokalusteiden asentaminen.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutusella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyysyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työtehtävän suunnittelu-, arviointi- ja kehittämisvalmiudet

Tyydyttävä T1	- osallistuu oman työnsä suunnitteluun, mutta tarvitsee ohjausta työsuunnitelman laatimisessa - osallistuu omaa työtään koskevaan arviointiin, mutta ei tunne työtä koskevia yleisiä laatuvaatimuksia

Hyvä H2	- laatii toteutuskelpoisen työsuunnitelman ilman ohjausta - arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti

Kiitettävä K3	- suunnittelee omaa työtään tarkoituksenmukaisesti ja osaa neuvotella työstä asiakkaan ja suunnittelijan kanssa - arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Työn kokonaisuuden hallinta

Tyydyttävä T1	- tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen - tekee työnsä siten, että lopputulos voi vaatia useita korjauksia, mutta ei kuitenkaan edellytä kokonaan uutta työsuoritusta.

Hyvä H2	- siirtyy työvaiheesta toiseen suunnitelmallisesti ja lähes itsenäisesti - tekee työnsä siten, että lopputulos saattaa vaatia vähäisiä korjauksia.

Kiitettävä K3	- etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta - tekee työnsä siten, että lopputulos vastaa ohjeiden mukaista laatutasoa.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Materiaalien valinta

Tyydyttävä T1	valitsee vähäisen ohjauksen jälkeen oikein eri työvaiheissa tarvittavat materiaalit

Hyvä H2	valitsee eri työvaiheissa tarvittavat yleisimmät materiaalit itsenäisesti

Kiitettävä K3	valitsee eri työvaiheissa tarvittavat materiaalit itsenäisesti

Materiaalien käsittely

Tyydyttävä T1	käsittelee eri materiaaleja niitä vahingoittamatta

Hyvä H2	käsittelee eri materiaaleja huolellisesti

Kiitettävä K3	ottaa materiaalien käsittelyssä huomioon eri työvaiheiden vaikutukset tuotteen lopputuloksen

Materiaalien työstäminen käsityövälineillä

Tyydyttävä T1	käyttää oikeanlaisia käsiotteita

Hyvä H2	työstää tarkoituksenmukaisesti ja varmaotteisesti

Kiitettävä K3	työstää tehokkaasti ja siten, että työstöjälki on suunnitelmien mukaista

Koneellinen sahaus

Tyydyttävä T1	kiinnittää ja säätää ohjurit asianmukaisesti, sahatun kappaleen mitat ovat annetun toleranssin mukaiset

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> sahaa sopivalla nopeudella ja siten, että jälki on tasaista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> sahaa siististi ja siten, että mitat ovat piirustusten ja ohjeiden mukaisia
Koneellinen höyläys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> säätää koneen ohjeiden mukaisesti ja suorittaa työstön turvallisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että höylätyssä kappaleessa ei ilmene työvirheestä johtuvia repeämiä tai muita epätasaisuuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että valmis kappale on kauttaaltaan siisti ja tarkalleen annettujen mittojen mukainen
Poraus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> poraa reiät tarkasti oikeille kohdille
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> poraa siten, että porareikä on suora ja oikeassa syvyydessä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> poraa siten, että porajälki on siisti ja ehjäreunainen
Hionta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää oikein hiomamateriaalit ja pölynpoistolaitteet, suorittaa hionnan sopivalla painolla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hioo tasaisesti koko hiomaalueelle, pinta vaatii kuitenkin vähäistä lisähiontaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hioo siten, että hiottu pinta on kauttaaltaan suora ja sileä, pinnassa ei ole häiritseviä hiomajälkiä
Jyrsiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää jysinterät oikein ja säätää ohjurit tarpeen mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työstää oikealla nopeudella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa työvaiheet tehokkaasti ja yhtäjaksoisesti
Liitostyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa liitoksia työparina tai työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee liitokset siten, että täyttävät niille asetetut lujuus- ja ulkonäkövaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa yleisimmät liitostyöt itsenäisesti, liitoskohdat ovat siistit ja täsmälliset
Asennustyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa liitoksia työparina tai työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee liitokset siten, että täyttävät niille asetetut lujuus- ja ulkonäkövaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa yleisimmät liitostyöt itsenäisesti, liitoskohdat ovat siistit ja täsmälliset
Työvälinehuolto	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> puhdistaa työvälineet saamansa ohjauksen mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huoltaa ja puhdistaa työvälineet ja koneet ennakkohojjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tarkastaa ja hoitaa työvälineitä ja koneita itsenäisesti

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Käsitteiden hallinta

Tyydyttävä T1	- tunnistaa yleisimmät puumateriaalien työstämiseen tarkoitetut koneet ja käsityövälineet - tunnistaa tavallisimmat puulajit
Hyvä H2	- tunnistaa tavallisimmat puuntyöstössä käytettävät terät - tunnistaa eri puu- ja levy materiaalit
Kiitettävä K3	- valitsee käyttötarkoituksen mukaisesti oikeat puuntyöstömenetelmät kalusterakentamisen eri työvaiheisiin - ottaa kalusterakentamisessa huomioon puun ominaisuudet (esim. turpoaminen, kutistuminen)

Liitorakenteiden tunnistus

Tyydyttävä T1	tunnistaa erilaisia liitostapoja
Hyvä H2	tunnistaa puutyössä yleisesti käytettävät ruuvit
Kiitettävä K3	tunnistaa yleisimmät puutyössä käytettävät liimatyytit

Piirustusten hyödyntäminen

Tyydyttävä T1	käyttää hyödyksi kokoonpano- ja osapiirustuksia
Hyvä H2	havainnollistaa omaa työsuunnitelmaansa teknisellä piirustuksella
Kiitettävä K3	tekee riittävän tarkan osaaaja katkaisuluettelon

Matemaattisten taitojen hyödyntämien

Tyydyttävä T1	arvioi lähes oikein työhönsä tarvittavan materiaalmäärän.
Hyvä H2	laskee lähes oikein työhönsä tarvittavan materiaalmäärän
Kiitettävä K3	laskee oikein työhönsä tarvittavan materiaalmäärän ja työhön kuluvan ajan.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1	kysyy ongelmatilanteissa neuvoa, ei aiheuta lisäongelmia
Hyvä H2	ehdottaa käyttökelpoisia ratkaisuja usein toistuviin ongelmatilanteisiin
Kiitettävä K3	ratkaisee tavallisimmat ongelmatilanteet itsenäisesti ja neuvottelee muista ratkaisuvaihtoehdoista tarpeen mukaan

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1	noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla

Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvostaa eri alojen ammattilaisten osaamista
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää puuntyöstökoneita turvallisesti, mutta vaatii kuitenkin valvontaa ja vähäistä ohjausta • käyttää ohjeiden mukaisesti henkilökohtaisia suojaimia • huolehtii kulkuteiden avoimuudesta ja alkusammutuskaluston esteettömästä saatavuudesta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työhönsä liittyvät yleisimmät vaarat ja terveyshaitat sekä osaa torjua ja suojautua niiltä • käyttää tarvittaessa henkilökohtaisia suojaimia • huolehtii ympäristön siisteydestä ja jätteiden asianmukaisesta käsittelystä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi työssään ilmeneviä vaaratekijöitä ja kehittää työtään turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen • arvioi suojaustarvetta ja osaa valita tarpeen mukaan parhaimman suojausmenetelmän • tietää miten toimitaan tulipalon sattuessa.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Sisustusverhoilu 25 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- pehmustaa ja verhoilla tavallisimpia huonekaluja kiinteillä päällysteillä
- toimia työssään yleisten työturvallisuusmääräysten mukaan
- suunnitella oman työnsä kulun ja työmenetelmät
- valita käyttökohteeseen soveltuvat tekstiili- ja pehmustemateriaalit
- tehdä kankaan ja pehmusteen menekkiluettelon ja leikkaussuunnitelman
- mitoittaa, kaavoittaa ja leikata pehmusteita ja kankaita
- ommella ompelukoneilla verho- ja verhoilukankaita
- valmistaa ja asentaa tavallisimpia verhoja
- valmistaa irtotyynyjä ja irtopäällisiä huonekaluihin
- käyttää verhoilutyössä ja verhojen valmistustyössä tarvittavia työvälineitä
- huolehtia työpaikkansa siisteydestä ja syntyvistä jätteistä asianmukaisesti.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä pikkutuolin tai rahin pehmustamisen ja päällystyksen sekä valmistamalla suoran verhon siten, että edellä mainitut arviointikohteet tulevat esille. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Huonekalun verhoilu.
Huoneen sisustusankaiden valmistus.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA Suunnitelmallinen työskentely

Tyydyttävä T1

- tarvitsee ohjausta työtehtävän aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen

Hyvä H2

- etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella

Kiitettävä K3

- etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta

Tyydyttävä T1

- valmistaa yksinkertaisen tuotteen tai tuotteen osan siten, että suoritettu verhoilutyö tai verhon valmistus vaatii ehkä korjauksia, mutta niiden aiheuttamat kokonaiskustannukset alittavat työn uusimisesta aiheutuvat kustannukset

Hyvä H2

- etenee työvaiheesta toiseen oikeassa järjestyksessä tarpeellisen laatutason säilyttäen siten, että työ vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia

Kiitettävä K3

- suunnittelee ja toteuttaa sisustusverhoilutöitä itsenäisesti ja laadukkaasti siten, että osaa omaa tietopohjaansa hyödyntäen ratkoa vastaantulevia ongelmia

Oman työn arviointi

Tyydyttävä T1

- osaa arvioida omaa työtään vaikka alan laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa

Hyvä H2

- arvioi omaa työtään sisustus- ja verhoilualalla yleisesti tunnustettujen laatuvaatimusten mukaisesti

Kiitettävä K3

- arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa laatuvaatimusten mukaiseksi

Aloitteellinen toiminta

Tyydyttävä T1

- arvioi työhönsä tarvittavan materiaalmäärän, eikä tietoisesti aiheuta taloudellista vahinkoa

Hyvä H2

- laskee työhönsä tarvittavan materiaalmäärän ja osaa arvioida työnsä kustannusvaikutuksia.

Kiitettävä K3

- laskee työhönsä tarvittavan materiaalmäärän ja työhön kuluvan ajan sekä on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA Verhoilutöiden tekeminen

Tyydyttävä T1

- leikkaa ja kiinnittää pehmusteita ja kankaita suoralinjaiseen, vähintään jalkarahin tasoiseen verhoilukohteeseen siten, että eri työvaiheista voidaan jatkaa pienin korjauksin

Hyvä H2

- tuntee käytettävät yleiset työmenetelmät ja tekee kiinnityksiä huonekalun pehmustuksiin ja päällystyksiin erilaisin välinein ja eri materiaaleille

Kiitettävä K3

- valitsee itse verhoilutyöhön parhaiten sopivat työmenetelmät, materiaalit ja välineet ennakoiden myös tulevia työvaiheita

Verhojen valmistus

Tyydyttävä T1

- osaa leikata ja ommella suoralinjaisia verhoja

Hyvä H2

- valmistaa ja asentaa tavallisimpia verhoja

Kiitettävä K3

- huomioi materiaalien ja kohteen keston kannalta oleelliset rakenteelliset ja tekniset asiat verhojen valmistuksesta

Työn laadun varmistaminen

Tyydyttävä T1

- työvaiheiden jälkeinen laatu on sellainen, että työtä voidaan jatkaa pienin korjauksin

Hyvä H2

- työvaiheiden jälkeisessä laadussa on pientä huomautettavaa, muttei aiheuta korjauksia

Kiitettävä K3

- työvaiheiden jälkeiseen laatuun ei ole huomauttamista

Työvälineiden tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tuntee eri työvaiheiden työvälineet, käyttää välineitä niin, ettei kadota niitä tai aiheuta käytöllä vaaraa itselleen, lopputulokselle tai ympäristölle

Hyvä H2

- valitsee riittävän hyvän työvälineen kullekin työvaiheelle ja osaa käyttää työvälineitä hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi sekä hoitaa työvälineitä ohjatusti

Kiitettävä K3

- valitsee oikean työvälineen työhön ja osaa analysoida eri työvälineiden vaikutusta lopputulokseen, hoitaa työvälineitä täysin itsenäisesti

Materiaalien tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tuntee yleisesti käytettävät päällysmateriaalit ja osaa kiinnittää niitä.

Hyvä H2

- tuntee yleisesti verhoilutyössä ja verhojen valmistuksessa käytettävät materiaalit ja niiden ominaisuudet ja osaa leikata, ommella ja kiinnittää erilaisia materiaaleja sopivin tavoin.

Kiitettävä K3

- tuntee sisustusverhoilussa käytettäviä pehmuste- ja päällysmateriaaleja sekä verhomateriaaleja niin hyvin, että osaa niiden materiaaliominaisuuksien perusteella valita oikeat käyttökohteet ja työstötavat.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee hänelle osoitetun ja ohjeistetun työn
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • omaa itsenäiseen työsuorituksen tekemiseen tarvittavat tiedot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa tietojaan oma-aloitteisesti
Kestävän kehityksen huomioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työstään mahdollisesti muodostuvat ongelmajätteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee käyttämiensä tuotteiden ympäristövaikutukset ja osaa tarvittaessa perustella miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi
Matemaattisten tietojen hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laskee materiaalimenekkejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • varaa työhönsä sopivan määrän materiaaleja ja osaa tehdä materiaalilaskelmia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laskee tarjouksia ja laskuttaa sisustusverhoilutyöstä
Esteettisten taitojen huomioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa hyvin tehdyn sisustusverhoilutyön vaikka ei työssään sitä aina tavoitakaan.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pyrkii muodoiltaan ja huolittelultaan sopusuhtaiseen työhön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää eri työmenetelmiä tyylikkään ja viimeistellyn lopputuloksen aikaansaamiseen.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT	
Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin • tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii innovatiivisesti ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä • osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Terveys, turvallisuus ja työkyky

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuuteen liittyviä annettuja ohjeita • käyttää tarkoituksen mukaisesti työkalujen turvalaitteita • tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvät vaarat, kuten liuotainaineille ja pölylle altistumisen • käsittelee raskaita taakkoja turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa varoa melua ja hengitysilman epäpuhtauksia • käyttää ergonomisia työtapoja ja työasentoja • tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvät liuotainaineille tai pölylle altistumisen ja tietää miten voidaan suojautua niiltä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä • huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Sisustusalan yritystoiminta 5 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- punnita oman yrityksen perustamisen vaihtoehtoja
- analysoida omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan yrittäjänä
- valita yritykselleen yritysmuodon
- yrityksen perustamisprosessin
- kehittää liikeideoita sekä arvioida niiden toimivuutta
- ilmaista liikeideansa visuaalisesti ja kirjallisesti sekä ideoida sen pohjalta tuotteita ja palveluja
- arvioida omaan osaamiseensa liittyvien tuotteiden/palveluiden tuotteistamismahdollisuuksia
- laatia yritykselle liiketoimintasuunnitelman ja esitellä sen esim. rahoittajille
- tunnistaa yrityksen taloudellisen menestymisen realiteetit ja osaa tehdä kustannuslaskelmia ja budjetoida sekä vertailla eri vaihtoehtojen kustannusvaikutuksia
- ymmärtää tuloslaskelman ja taseen merkityksen yrityksen talouden kuvaajana
- suunnitella yrityksen markkinointia ja huomioiden hinnat, tuotteet/palvelut, saatavuus ja markkinointiviestintä sekä valita tilanteisiin sopivat kilpailukeinot
- ottaa vastaan asiakaspalautetta asiallisesti ja viestiä sitä eteenpäin
- esitellä alansa palveluita ja tuotteita ja niiden laatua koskevia ominaisuuksia ja johtaa niistä myyntiargumentit
- tunnistaa yritysalansa keskeiset riskit
- tiedostaa alansa kannalta keskeiset lait ja asetukset sekä kuluttajansuojan
- tehdä tekstinkäsittelyohjelmalla yritystoimintaan liittyviä perusasiakirjoja kuten tarjous ja sopimus pohja
- käyttää taulukkolaskentaohjelmaa siten, että pystyy tekemään ohjelmalla perustason kustannuslaskelman ja talousarvion.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä yritystoiminnan eri osa-alueisiin liittyviä monipuolisia työtehtäviä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Yrityksen perustaminen ja yritystoiminnan aloitus.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutus, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyys on sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA Liiketoiminnan suunnitleminen

Tyydyttävä T1

- kehittelee valmista yritysideaa (esim. sisustustöitä)

Hyvä H2

- suunnittelee liiketoimintaa (esim. ravintoloiden sisustöihin erikoistunut urakointiyritys)

Kiitettävä K3

- tekee liiketoimintasuunnitelman (esim. liikeidean pohjalta tehty suunnitelman, joka sisältää myös liike-toiminnan tavoitteet)

Yrityksen perustamisprosessin tunteminen

Tyydyttävä T1

- tietää yrityksen perustamisen edellytykset

Hyvä H2

- tietää yrityksen perustamisen edellytykset ja perustamistoimet sekä viranomaispalvelut, joita voi käyttää apuna

Kiitettävä K3

- tietää yrityksen perustamistoimet ja osaa laatia yrityksen perustamisasiakirjat

Markkinoinnin suunnitleminen

Tyydyttävä T1

- suunnittelee ja soveltaa ainakin yhtä markkinoinnin kilpailukeinoa.

Hyvä H2

- suunnittelee ja soveltaa markkinoinnin kilpailukeinoja tuotteen/palvelun mukaisesti.

Kiitettävä K3

- suunnittelee ja soveltaa markkinoiden kilpailukeinoja tuotteen/palvelun ja asiakasryhmän mukaisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA Myyntiargumentin esittäminen omasta tuotteesta/palvelusta

Tyydyttävä T1

- esittelee alansa tuotteita ja palveluita

Hyvä H2

- esittää hyviä myyntiargumentteja alansa tuotteista ja palveluista

Kiitettävä K3

- esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja asiakkaalle

Liikeidean ja tuotteistamisen kehittäminen ja arviointi

Tyydyttävä T1

- tietää SWOT-analyysin käytön perusteet

Hyvä H2

- käyttää SWOT-analyysia liikeidean arvioimiseen

Kiitettävä K3

- käyttää SWOT-analyysia liikeidean sekä tuotteen/ palvelun arvioimiseen

Kustannuslaskennan tekeminen

Tyydyttävä T1

- suorittaa katetuottolaskentaa ohjeiden mukaisesti

Hyvä H2

- tekee kustannuslaskelmia ohjeiden mukaisesti

Kiitettävä K3

- käyttää katetuottolaskentaa ja kustannuslaskentaa hinnoittelun ja kustannusvertailun välineenä

Budjetoinnin tekeminen

Tyydyttävä T1

- tietää budjetoinnin peruseräperiaatteet

Hyvä H2

- tekee budjetin tuote/palvelutasolla

Kiitettävä K3

- tekee budjetin yritystasolla

Kustannuslaskelman teko taulukkolaskentaohjelmalla

Tyydyttävä T1

- tekee yksinkertaisen kustannuslaskelman (esim. työkulut + materiaalikulut+ hallinto)

Hyvä H2

- tekee vertailevia kustannuslaskelmia(esim. huomioiden eri kustannustasot materiaaleissa ja palkoissa)

Kiitettävä K3

- tekee vertailevia kustannuslaskelmia huomioiden volyyymien muutokset (esim. ajankäyttö, alihankinta)

Asiakirjan teko tekstinkäsittelyohjelmalla

Tyydyttävä T1

- laatii tekstinkäsittelyohjelmalla yrityksen asiakirjan peruspohjan (esim. tarjouspohjan).

Hyvä H2

- muokkaa tekstinkäsittelyohjelmalla laadittua asiakirjan peruspohjaa tehtävän mukaisesti (esim. tarjouspohja asiakkaan mukaan).

Kiitettävä K3

- muokkaa esimerkiksi tarjousasiakirjaa siten, että se muodostaa muuhun asiakirjaan liittyvän kokonaisuuden (esim. tarjouspohjat asiakkaan mukaan ja systemaattinen tarjoustiedosto).

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Yritysmuotojen tunteminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää, mitä tarkoitetaan yritysmuodolla ja ymmärtää yksin-yrittämisen edellytykset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää eri yritysmuotojen tunnuspiirteet (T:mi, Ay, Ky, Oy ja osuuskunta)
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> etää eri yritysmuotojen tunnuspiirteet ja eroavaisuudet (T:mi, Ay, Ky, Oy ja osuuskunta)
Markkinointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee hinnoittelun, tuotteen/ palvelun, saatavuuden ja markkinointiviestinnän peruskäsitteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee vaihtoehtoisia hinnoittelun, tuotteen/ palvelun, saatavuuden ja markkinointiviestinnän ratkaisuvaihtoehtoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa valita yritykselle sopivia hinnoittelun, tuotteen/ palvelun, saatavuuden ja markkinointiviestinnän toteuttamisen muotoja
Tuloslaskelman ja taseen ymmärtäminen yrityksen talouden kuvaajana	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää, mitä on voitto ja tietää mitä tuloslaskelma kertoo (eli. tulot>menot ja tuloksen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää mitä tase kuvaa ja tietää tilinpäätöksen keskeiset käsitteet (liikevaihto, poistot, vieras ja oma pääoma)
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pystyy arvioimaan yrityksen taloudellista tilaa tilinpäätöksestä (kannattavuus ja velkaisuus)
Yrityksen sidosryhmät ja yhteistyötahot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää yrityksen keskeiset sidosryhmät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää yrityksen keskeiset sidosryhmät ja yhteistyötahot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää yrityksen keskeiset sidosryhmät, yhteis-työtahot ja asiakasryhmät
Yritystoimintaan liittyvä lainsäädäntö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää valmistajien käyttö- ja huolto-ohjeiden merkityksen työn kannalta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää käyttö- ja huolto-ohjeita sekä ymmärtää niiden merkityksen työn kannalta

Kiitettävä K3

- käyttää sekä hyödyntää työssään valmistajien käyttö- ja huolto-ohjeita

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1

- soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä

Hyvä H2

- arvioi oppimistaan ja onnistumistaan työtehtävissä

Kiitettävä K3

- soveltaa oppimaansa tietoa ongelmatilanteessa kehittäen uuden ratkaisun tilanteeseen

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Tyydyttävä T1

- toimii osana työyhteisöä.

Hyvä H2

- toimii joustavasti ja vuorovaikutuksessa toisen työyhteisön jäsenten kanssa.

Kiitettävä K3

- toimii vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä haastavien työyhteisön jäsenten kanssa.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Verhojen ja varjostimien valmistaminen 10 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- valmistaa verhoja ja varjostimia
- arvioida verhoilutyön materiaali- ja työkustannuksia
- mieltää kaikki kodin tekstiilipinnat osaksi sisustusta
- suunnitella erityyppisiin sisustuksiin sopivia verhoja ja varjostimia ottaen huomioon tilaajan vaatimukset
- ottaa huomioon erityyppisten tilojen erityisvaatimukset suunnitelmissaan
- valita oikeat materiaalit ja lisätarvikkeet valmistamiinsa tuotteisiin ottaen huomioon sisustustekstiileille asetetut paloturvallisuusvaatimukset
- suunnitella oman työnsä kulun
- laskea kangasmenekkejä verhoihin ja varjostimiin
- kaavoittaa, leikata, ommella, viimeistellä ja asentaa verhoja
- valmistaa ja viimeistellä varjostimia
- valita valmistamiinsa verhoihin oikeanlaiset verhonriipustusmekanismit
- ottaa huomioon oikeat ja turvalliset työtavat.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa valmistamalla suoralinjaisen verhon sekä varjostimen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Verhojen valmistus.
Varjostimen valmistus.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjyys

Tyydyttävä T1	• asennoituu työhönsä siten että ei tietoisesti aiheuta yritykselle taloudellista vahinkoa
Hyvä H2	• toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	• on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

Suunnitelmallinen työskentely

Tyydyttävä T1	• saattaa tarvita ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen • suunnittelee ja valmistaa verhoja ja varjostimia ohjattuna siten, että suoritettu työ vaatii ehkä korjauksia, mutta niiden aiheuttamat kokonaiskustannukset alittavat työn uusimisesta aiheutuvat kustannukset
Hyvä H2	• etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella • etenee työvaiheesta toiseen oikeassa järjestyksessä tarpeellisen laatutason säilyttäen siten, että työ vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	• etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta • valmistaa työkokonaisuuden itsenäisesti ja laadukkaasti, osaa omaa tietopohjaansa hyödyntäen ratkoa vastaantulevia ongelmia

Oman työn arviointi

Tyydyttävä T1	• arvioi omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	• arvioi omaa työtään sisustusalalla yleisesti tunnustettujen laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	• arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa laatutavoitteiden mukaiseksi.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta

Tyydyttävä T1	• leikkaa ja työstää kankaita verhoihin ja varjostimiin
Hyvä H2	• tuntee työstämisessä käytettävät yleiset työmenetelmät ja osaa ottaa huomioon erilaisten materiaalien asettamat vaatimukset
Kiitettävä K3	• valitsee itse työhön parhaiten sopivat työmenetelmät, materiaalit ja välineet ennakoiden myös tulevia työvaiheita

Työn laadun varmistaminen

Tyydyttävä T1	• työvaiheiden jälkeinen laatu on sellainen, että työtä voidaan jatkaa pienin korjauksin
Hyvä H2	• työvaiheiden jälkeisessä laadussa on pientä huomautettavaa, muttei aiheuta korjauksia
Kiitettävä K3	• työvaiheiden jälkeiseen laatuun ei ole huomauttamista.

Ripustustyön tekeminen

Tyydyttävä T1

- käyttää ja varastoi ohjeistettuna puhdistusaineita niiden ominaisuuksien edellyttämällä tavalla

Hyvä H2

- käyttää ja varastoi puhdistusaineet niiden ominaisuuksien edellyttämällä tavalla

Kiitettävä K3

- suunnittelee työnsä, puhdistusaineiden käytön ja varastoinnin niiden ominaisuuksien edellyttämällä tavalla

Työvälineiden tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- lajittelee työssään syntyvät jätteet ja jätejakeet.

Hyvä H2

- lajittelee työssään syntyvät jätteet ja jätejakeet ohjeiden mukaisesti.

Kiitettävä K3

- lajittelee työssään syntyvät jätteet ja jätejakeet määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Materiaalien tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tuntee yleisesti verhojen ja varjostimien valmistuksessa käytettävät materiaalit ja lisätarvikkeet sekä osaa työstää niitä.

Hyvä H2

- tuntee yleisesti verhojen ja varjostimien valmistuksessa käytettävät materiaalit ja lisätarvikkeet sekä niiden ominaisuudet
- osaa työstää erilaisia materiaaleja sopivin tavoin.

Kiitettävä K3

- tuntee verhojen ja varjostimien valmistuksessa käytettäviä materiaaleja ja lisätarvikkeita niin hyvin, että osaa niiden materiaaliominaisuuksien perusteella valita oikeat käyttökohteet ja työstötavat.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot

Tyydyttävä T1

- tekee hänelle osoitetun ja ohjeistetun työn

Hyvä H2

- omaa työsuorituksen tekemiseen tarvittavat tiedot

Kiitettävä K3

- soveltaa tietojaan oma-aloitteisesti

Kestävän kehityksen huomioiminen

Tyydyttävä T1

- tunnistaa työstään mahdollisesti muodostuvat ongelmajätteet

Hyvä H2

- tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön

Kiitettävä K3

- tuntee käyttämiensä tuotteiden ympäristövaikutukset ja osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi

Materiaalimenekin laskeminen

Tyydyttävä T1

- laskee kangas- ja lisätarvikemenekkejä

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • varaa työhönsä materiaalit ja lisätarvikkeet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laskee tarjouksia ja laskuttaa verhojen ja valaisimien valmistuksesta
Esteettiset taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa esteettisesti hyvin tehdyn työn vaikka ei itse sitä aina tavoitakaan.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pyrkii muodoiltaan ja huolittelultaan sopusuhtaiseen työhön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää valmistuksen keinoja tyylikkään ja viimeistellyn lopputuloksen aikaansaamiseen.
4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT	
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja -tyylinsä
Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii innovatiivisesti ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä sekä osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Sisustuslaatoitus 5 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- lukea vedeneristyskohteet rakennuspiirustuksista
- tehdä sopusuhtaisen laatoitussuunnitelman
- tehdä ennen laatoitusta tarvittavia pohja- ja esikäsitteilyitä
- laatoittaa ja saumata seiniä ja lattiaita
- tehdä liikuntasaumot ja tiivistykset elastisilla massoilla
- tehdä työkohteisiin liittyviä järjestely- ja viimeistelyitä
- huoltaa käyttämiään työvälineitä.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asentamalla nestemuodossa levitettäviä vedeneristeitä ja vedeneristeen vahvikkeita sekä suunnittelemalla ja toteuttamalla laatoitustyökokonaisuuden, joka vastaa vähintään tavanomaista keittiön työpöydän päälle tehtävää laatoitusta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Huoneen lattian ja seinien laatoitus.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työpaikalla tai oppilaitoksella.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työtehtävän suunnittelu-, arviointi- ja kehittämisvalmiudet

Tyydyttävä T1	• lukee työpiirustuksia ja työselitystä, mutta tarvitsee vielä ammattilaisen ohjausta esimerkiksi saumajaon suunnittelussa sekä aloituslinjojen asetuksissa
Hyvä H2	• kykenee aktiivisesti osallistumaan laatoitustyön suunnitteluun, ja osaa ehdottaa perusteltuja vaihtoehtoja saumakohtien sijoitteluun ja työjärjestyksen valintaan
Kiitettävä K3	• tekee itsenäisesti laatoitussuunnitelman ja ottaa työssään huomioon yleisten laatuvaatimusten mukaiset ohjeet leikkattujen laattojen minimikoosta ja leikkattujen reunojen sijoituksista

Suunnitelmallinen työskentely

Tyydyttävä T1	• tekee laatoitustyön siten, että korkeintaan muutamia laattoja joudutaan vaihtamaan ja/tai niitä rikkoutuu työsuorituksen aikana vain vähän • pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävän käsittelyn lopputulokseen • suoriutuu työtehtävistä alalle tulevalta nuorelta työntekijältä edellytettävällä joutuisuudella
Hyvä H2	• tekee työnsä siten, että työn lopputulos vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia • pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävän käsittelyn lopputulokseen • hoitaa työnsä siististi ja turvallisesti alalle tulevalta nuorelta työntekijältä edellytettävällä joutuisuudella
Kiitettävä K3	• hoitaa itsenäisesti työnsä siten, että työ etenee ilman ylimääräisiä odotusaikoja • työn lopputulos vastaa sellaisenaan ohjeiden mukaista laatutasoa • hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti alalla toimivalta nuorelta työntekijältä edellytettävällä joutuisuudella

Oman työn arviointi

Tyydyttävä T1	• arvioi omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	• arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	• arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Tarkistukset ja esikäsittelyt

Tyydyttävä T1	• tarkistaa märkätilassa olevan lattian kaadot • mittaa pituuksia ja suoruuksia

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tarkistaa laatoitettavan alustan kiinteyden mittaa laatoitettavan alustan kosteuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tarkistaa itsenäisesti laatoitettavan alustan kiinteyden tekee tarpeelliset mittaukset ja asemointimittaukset huolellisesti ja tarkasti
Laattojen käsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> työstää keraamisia laattoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineistä oikeita käsiotteita ja säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee tasaista, tasavälistä ja suoralinjaista laatoitusta
Kiinnitys ja saumaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää laatat valmistajan ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hallitsee laattojen kiinnityksen ja saumauksen työtavat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee siistit liikuntasaumamat ja tiivistykset
Työvälineiden tuntemus ja käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> lajittelee työssään syntyvät jätteet ja jätejakeet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> lajittelee työssään syntyvät jätteet ja jätejakeet ohjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> lajittelee työssään syntyvät jätteet ja jätejakeet määräysten ja ohjeiden mukaisesti.
Työvälineiden tuntemus ja käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä ja materiaaleja työkohteen mukaan tarkoituksenmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> väljer självständigt de arbetsredskap som är mest ändamålsenliga för varje enskilt arbete
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii itsenäisesti työvälineiden puhdistamisesta ja käytön jälkeen ja varmistaa, että työkalut tulevat palautetuiksi niille kuuluville paikoille
Materiaalien tuntemus ja käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> aukaisee ja sulkee materiaalipakkaukset asianmukaisesti ja sekoittaa tarvittaessa nestemäiset tuotteet ennen käyttöä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että laastit eivät tahraa ympäristöä ja huolehtii materiaalien kunnosta käyttöönottilanteessa eikä päästä niitä kovettumaan ennen aikojaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työn jälkeen pakkausten sulkemisista ja materiaalien säilytyksestä työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Märkätilojen rakentamiseen liittyvät lakien, määräysten ja ohjeiden tuntemus

Tyydyttävä T1

- määrittelee, mitkä kohteet luetaan kuuluviksi märkätiloihin

Hyvä H2

- tuntee märkätilarakentamiseen liittyvät perusohjeet

Kiitettävä K3

- tuntee märkätilarakentamiseen liittyvät lait, määräykset ja ohjeet

Suunnittelu ja laskenta

Tyydyttävä T1

- tekee saumajakosuunnitelmat vähäisen ohjauksen avulla

Hyvä H2

- laskee piirustusten pohjalta laatoitettavia pinta-aloja

Kiitettävä K3

- tekee saumajakosuunnittelun itsenäisesti

Laatoitettavaksi kelpaavien rakennusmateriaalien tuntemus

Tyydyttävä T1

- tunnistaa märkätiloihin soveltuvat seinä- ja lattiamateriaalit ja osaa reklamoida työn aloitusedellytysten puutteesta esimiehelleen tai tilaajalle

Hyvä H2

- arvioi oikein työn aloitusedellytykset kuten vedeneristeen alusmateriaalin soveltuvuuden käyttötarkoitukseen, riittävän lujuuden, jäykkyyden, tasaisuuden, pölyttömyyden ja puhtauden sekä osaa mitata lattian kaltevuuden

Kiitettävä K3

- tuntee märkätilojen tyypillisimmät rakenteet ja märkätilarakentamiseen soveltuvat rakennusmateriaalit sekä materiaalien ominaisuudet ja käyttö- ja asennustavat

Vedeneriste- ja pintarakennemateriaalien ja LVI-tarvikkeiden tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tuntee lattiakaivon liittyvät tärkeimmät osat ja niiden tehtävät

Hyvä H2

- tuntee tavallisimmat märkätilojen vedeneristemateriaalit ja seiniin kiinnitettävät hanakulmarasiat

Kiitettävä K3

- tuntee märkätilojen erityyppiset vedeneriste- ja pintarakennemateriaalit ja -tarvikkeet sekä niiden ominaisuudet ja oikeat käyttö- ja asennustavat.

Mittalaitteet, mittausten suoritus, mittaustulosten arviointi, dokumentointi ja raportointi

Tyydyttävä T1

- käyttää opastettuna vedeneristystyössä tarvittavia mittalaitteita.

Hyvä H2

- tuntee märkätilojen rakenteiden ja eri materiaalien kosteuspitoisuuden mittaukseen soveltuvat mittalaitteet.

Kiitettävä K3

- tuntee märkätilojen vedeneristeen paksuuden ja tiiviyyden mittaukseen sekä lattian kaltevuuden mittaamiseen soveltuvat mittalaitteet.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Työhön liittyvien vaaratekijöiden tunnistaminen ja poistaminen

Tyydyttävä T1

- noudattaa työturvallisuusohjeita, käyttää henkilösuojaimia tarkoituksenmukaisesti eikä aiheuta vaaratilanteita
- pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä.

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa laatoitustyössä esiintyvät vaaratekijät, osaa toimia oikein vaaratilanteissa ja ilmoittaa havaitsemistaan vaaroista varmistaa käyttöönottilanteessa koneiden ja laitteiden kunnan ja suojalaitteiden paikallaan olon.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ja ergonomisesti oikeita työasentoja lukee ja tulkitsee oikein materiaalien käyttöturvallisuustiedotteita
Kestävän kehityksen huomioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee ohjattuna materiaaleja ottaen huomioon lajittelun ja uusiokäytön periaatteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee materiaaleja ottaen huomioon lajittelun ja uusiokäytön periaatteet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee materiaaleja huolellisesti ja taloudellisesti ottaen huomioon lajittelun ja uusiokäytön periaatteet.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Huonekalujen kunnostus 10 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- korjata huonekalujen liimauksia ja muita liitoksia
- valmistaa huonekalujen muutos- ja täydennysosia
- poistaa vanhoja lakka- ja maalipintoja
- korjata, petsata ja lakata puu- ja puuviilupintoja
- tehdä maalausaluksille tehtäviä hiontoja ja kittauksia
- maalata käsityövälineillä ja hajotusilmaruiskulla
- kunnostaa ja kiinnittää huonekaluheloja.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kunnostamalla vanhoja h

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Huonekalun kunnostustyö.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan oppilaitoksella tai työssäoppimispaikalla.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päyttävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutusella, työkokemuksella tai muulla tavalla saatu ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työtehtävän suunnittelu

Tyydyttävä T1

- arvioi työselostuksen perusteella eri työvaiheisiin tarvittavaa työaikaa

Hyvä H2

- suunnittelee vaaditun lopputuloksen perusteella tarvittavat työvaiheet

Kiitettävä K3

- suunnittelee eri työvaiheisiin tarvittavia materiaaleja

Työn kehittäminen

Tyydyttävä T1

- arvioi työtapojaan

Hyvä H2

- löytää työtavoistaan kehittämiskohteita

Kiitettävä K3

- kehittää työtapojaan työn kestäessä

Valmistustyö

Tyydyttävä T1

- korjaa ja tekee valmiin pinnan siten, että se mahdollisesti vaatii vielä pientä viimeistelyä ennen työn luovuttamista.

Hyvä H2

- valmistaa työ kutakuinkin suunnitelmien mukainen, pintakäsittelyssä voi olla pieniä virheitä.

Kiitettävä K3

- valmistaa työn vastaamaan kaikilta osin ennakkosuunnitelmissa määriteltyä laatutasoa.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Puutyöt

Tyydyttävä T1

- purkaa ja liittää liimaten sekä ruuveilla tavanomaisia huonekalurakenteita

Hyvä H2

- valmistaa yksinkertaisia puuosia ja tekee puupaikkauksia vaurioituneisiin kohteisiin

Kiitettävä K3

- valmistaa myös kaarevia tai monimuotoisia huonekalujen puuosia mallin mukaisesti

Pintakäsittelyn esityöt

Tyydyttävä T1

- pesee ja hioo vanhoja maali- tai lakkapintoja uudelleen käsittelyä varten

Hyvä H2

- poistaa vanhoja maali- tai lakkapintoja maalinpoistoaineilla

Kiitettävä K3

- poistaa vanhan pinnan siklaamalla ja hiomalla

Kuultokäsittelyt

Tyydyttävä T1

- petsaa ja lakkaa ohjeiden mukaisesti

Hyvä H2

- kuulto käsittelee pinnan mallinmukaiseen lopputulokseen

Kiitettävä K3

- petsaa käsityövälineillä ja ruiskulaitteilla

Maalaustyöt

Tyydyttävä T1

- maalaa telalla ja siveltimellä.

Hyvä H2

- tekee maalaustyötä edeltävät kittaukset ja hionnat.

Kiitettävä K3

- osaa oikeat työjärjestykset ja pääsee itsenäisesti ennalta sovittuun lopputulokseen.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Estetiikan tuntemus

Tyydyttävä T1

- erottaa aidot tyylihuonekalut nykyaikaisista malleista tai uusvanhoista jäljitelmistä

Hyvä H2

- tuntee tavallisimmat huonekalutyylit ja niissä käytetyt värit, osaa soinnuttaa värejä ja tyylejä harmonisiksi kokonaisuuksiksi

Kiitettävä K3

- tuntee eri aikakausilla käytetyt huonekalujen pintakäsittelymenetelmät, tuntee värien psykofysiset vaikutukset katselijaan

Materiaalien tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tunnistaa tavallisimmat huonekalupuulajit

Hyvä H2

- tietää eri puulajien tärkeimmät ominaisuudet

Kiitettävä K3

- arvioi erilaisten puu- ja levy materiaalien käyttökelpoisuuden huonekalujen korjauksissa

Pintakäsittelyaineiden tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tietää tavallisimpien pintakäsittelyaineiden peruskoostumukset ja niissä käytettävät ohennusaineet

Hyvä H2

- tietää eri pintakäsittelymenetelmien vaikutuksen puun luontaisille ominaisuuksille

Kiitettävä K3

- tietää eri pintakäsittelyaineiden tärkeimmät kestävyysominaisuudet

Kestävän kehityksen huomioiminen

Tyydyttävä T1	• huomioi työhön liittyvät tulipalovaarat, erityisesti puupöly ja kuivuvat öljyt.
Hyvä H2	• tietää, mitkä tuotteet luokitellaan ongelmajätteiksi.
Kiitettävä K3	• arvioi huonekalujen kunnostamiseen liittyviä kierrätysmahdollisuuksia.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Tyydyttävä T1	• noudattaa työturvallisuusohjeita, käyttää henkilösuojaimia tarkoituksenmukaisesti eikä aiheuta vaaratilanteita • pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä.
Hyvä H2	• tunnistaa laatoitustyössä esiintyvät vaaratekijät, osaa toimia oikein vaaratilanteissa ja ilmoittaa havaitsemistaan vaaroista • varmistaa käyttöönottilanteessa koneiden ja laitteiden kunnan ja suojalaitteiden paikallaan olon.
Kiitettävä K3	• käyttää sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ja ergonomisesti oikeita työasentoja • lukee ja tulkitsee oikein materiaalien käyttöturvallisuustiedotteita

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1	• pyrkii laadukkaaseen työsuoritukseen
Hyvä H2	• tarkastelee asioita asiakaslähtöisesti
Kiitettävä K3	• pyrkii toimimaan joka suhteessa työyhteisön parhaaksi

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Tyydyttävä T1	• noudattaa ohjeita, osaa varoa maalituotteista johtuvia terveyshaittoja.
Hyvä H2	• hankkii tarvittaessa käyttöönsä tuotteen käyttöturvallisuustiedotteen.
Kiitettävä K3	• arvioi työhön liittyviä terveys- ja turvallisuusriskejä.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA
Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan Rakennuskoristemaalaus 5 osp tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.
NÄYTÖN KUVAUS
<p>Ammattitaitovaatimukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnitella ja piirtää kohteeseen sopivia koristekuvioita • valmistaa koristesabloneja ja maalata niiden avulla koristekuvioita • tehdä koristeraitoja ja viivauksia rajaajalla ja suojausteipin avulla. <p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä koristemaalauksia esimerkiksi huoneen katto-, seinä- tai kalustepinnoille. Työssä on käytettävä ainakin sabloniteknikkaa ja jotakin viivaustekniikkaa. Sablonit voidaan valmistaa joko käsityönä tai vaihtoehtoisesti tietokoneen ja teippileikkaukseen avulla. Maalaus voidaan suorittaa ruiskulla tai töpötystekniikalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p>
NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA
Rakennuksen koristemaalaus.
NÄYTTÖYMPÄRISTÖ
Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan oppilaitoksella tai työssäoppimispaikalla.
NÄYTÖN ARVIOIJAT
<p>Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin. Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät</p> <p>(X) Alan opettaja(t) ( ) Työelämän edustajat (X) em yhdessä</p> <p>Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.</p>

ARVIOINTI

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työtehtävän suunnittelu

Tyydyttävä T1

- osallistuu työryhmän jäsenenä työn suunnitteluun ja laatii vähäisen ohjauksen avulla toteuttamiskelpoisen työvaihesuunnitelman yhdelle osatehtävälle

Hyvä H2

- osallistuu aktiivisesti työn suunnitteluun ja laatii itsenäisesti toteuttamiskelpoisen työvaihesuunnitelman, joka sisältää myös havaintomalleja tiloihin tehtävistä koristemaalauksista

Kiitettävä K3

- laatii useita osatehtäviä sisältävän työvaihesuunnitelman, joka pitää sisällään mittakaavassa piirrettyjä kuviomalleja

Oman työn arviointi

Tyydyttävä T1

- kertoo suorituksen jälkeen käyttämänsä työtekniikkaan liittyneistä ongelmista

Hyvä H2

- arvioi työsuorituksen jälkeen työn lopputulosta siihen käytettyyn aikaan verraten

Kiitettävä K3

- arvioi työnsä laatua ja vertaa sitä suunnitelmiin ja laatuvaatimuksiin

Oman toiminnan kehittäminen

Tyydyttävä T1

- kehittää omaa toimintaansa saamansa ohjauksen perusteella

Hyvä H2

- kehittää omaa toimintaansa saamiensa kokemusten perusteella

Kiitettävä K3

- kehittää omaa toimintaansa työn kestäessä

Työn kokonaisuuden hallinta

Tyydyttävä T1

- pääsee ohjauksen avulla suunnitelmien mukaiseen lopputulokseen.

Hyvä H2

- saa työnsä valmiiksi suunnitellun aikamäärän puitteissa, lopputulos vaatii vähäisiä korjauksia.

Kiitettävä K3

- saa työn ajallaan valmiiksi ja lopputulos täyttää suunnitelmien mukaiset laatuvaatimukset.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Koristemaalausmenetelmien hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjattuna yksinkertaisia sablonikoristeita ja teippien avulla tehtäviä koristeraitoja, käyttää pääosin valmiita sabloneja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjeiden mukaisesti erilaisia koristemaalauksia, kuten sablonikuviota ja viivainten avulla maalattavia koristeraidoituksia, osaa piirtää ja leikata sabloneja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee itsenäisesti suunnitelmien mukaisia koristemaalauksia, joiden lopputulos on puhtasrajainen, tasainen ja siisti
Koristemaalausvälineiden tuntemus ja käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää koristemaalauksissa tarvittavia siveltimiä, viivaimia, lovikkoja ja piirustusvälineitä saamansa ohjauksen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää suunnitelmissa edellytettäviä työvälineitä itsenäisesti, käsiotteet ovat kuhunkin tehtävään nähden sellaisia, että vaadittava työn laatu on saavutettavissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää koristemaalauksissa tarvittavia työvälineitä itsenäisesti ja monipuolisesti, käsiotteet ovat perinteisten ohjeiden ja ergonomisten suositusten mukaisia
Koristemaalausmateriaalien tuntemus ja käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee koristemaalauksessa tarvittavia maalaustarvikkeita ohjeiden mukaisesti, sekoittaa tarvittaessa maalit ennen käyttöä ja valitsee kullekin tuotteelle sopivan ohenteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee koristemaalauksessa tarvittavia maalaustarvikkeita asianmukaisesti, pitää työympäristön puhtaana maaliroiskeista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee itsenäisesti koristemaalauksessa tarvittavia perinteisiä ja moderneja maalaustarvikkeita ottaen huomioon käyttö- ja turvallisuusohjeet sekä kohteesta johtuvat materiaalivaatimukset
Estetiikan tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> keskustelee työtehtäviin liittyvistä kauneusarvoista.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tarkastelee työtään asiakaslähtöisenä esteettisenä tuotoksena.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> perustelee työn esteettiseen lopputulokseen vaikuttaneet valinnat.
3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA	
Koristetyylijen tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> erottaa koristetyylejä toisistaan

Hyvä H2

- tuntee koristetaiteen tärkeimmät tyyliuunnat ja niille ominaiset tunnusmerkit

Kiitettävä K3

- tuntee eri tyyliuunnille ominaiset värit ja ornamentit

Materiaalien tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tietää koristemaalaukseen soveltuvat maalityypit

Hyvä H2

- tekee käyttökelpoisia ehdotuksia koristemaalauksissa käytettäväksi materiaaleiksi

Kiitettävä K3

- käyttää monipuolisia tietolähteitä etsiessään kohteeseen sopivia koristemalleja ja materiaaleja

Värisuunnittelun tuntemus ja sävyttäminen

Tyydyttävä T1

- tuntee väriopilliset peruskäsitteet.

Hyvä H2

- selostaa erilaisten väriharmonioiden muodostumisperiaatteet.

Kiitettävä K3

- sävyttää maaleja värimallien mukaisesti.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1

- toimii annettujen ohjeiden mukaan

Hyvä H2

- hakee tietoa ja osoittaa kiinnostusta oman oppimisensa kehittämiseen

Kiitettävä K3

- ratkaisee työssään ilmeneviä ongelmia, etsii vaihtoehtoisia toimivia työtapoja

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1

- toimii annettujen ohjeiden mukaan

Hyvä H2

- toimii vastuuntuntoisesti

Kiitettävä K3

- asennoituu ammatillisesti

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Tyydyttävä T1

- ymmärtää työhönsä liittyvät vaarat, noudattaa työturvallisuusohjeita ja käyttää henkilökohtaisia suojaimia

Hyvä H2

- tietää työkyvyn merkityksen ja miten sitä ylläpidetään

Kiitettävä K3

- suunnittelee ja järjestää itselleen ergonomisesti sopivan työympäristön.

Kestävän kehityksen mukainen toiminta

Tyydyttävä T1

- huolehtii jätteiden käsittelystä.

Hyvä H2

- ymmärtää kestävän kehityksen tarpeellisuuden.

Kiitettävä K3

- ymmärtää kestävän kehityksen tarpeellisuuden ja toimii sen mukaisesti

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon sisustuksen osaamisalan **Huonekaluverhoilu 10 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattitaitovaatimukset

- toimia verhoomossa yleisten työturvallisuusmääräysten ja työpaikalla sovittujen sääntöjen mukaan
- työskennellä tuotantoryhmässä
- tehdä verhoilutöitä työnjohtajan ohjeiden perusteella
- hahmottaa työnsä huonekalupiirustuksista
- työskennellä kirjallisten suunnitelmien ja työohjeiden mukaan
- tehdä pohjajoustorakenteita teollisista materiaaleista
- suunnitella pehmustuksia, kaavoittaa ja leikata pehmusteita
- kiinnittää pehmustuksia
- puhdistaa ja huoltaa pehmusteiden leikkaus- ja liimausvälineet
- kaavoittaa ja leikata kankaan
- ommella leikatut huonekaluosat päällystettäväksi kokonaisuudeksi
- kiinnittää verhoilumateriaaleja
- verhoilla alusta loppuun huonekaluja, joiden vaikeusaste ei ylitä perustietoja ja -taitoja
- tehdä työnsä laadulle asetettuja kriteerejä vastaavaksi.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä huonekalujen verhoilutöitä itsenäisesti, työnjohtajan suullisten ohjeiden mukaan tai kirjallisia työsuunnitelmia tai piirustuksia tulkiten. Työkokonaisuus sisältää vähintään jalkarahin tai sitä vastaavan huonekalun pehmustamis- ja päällystämistyöt, joihin liittyy erilaatuisten pehmusteiden käyttö sekä kapallinen kiinteä päällystys. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Huonekalun verhoilu.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan oppilaitoksella tai työssäoppimispaikalla.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustajat
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINTI	
1. TYÖPROSESSIN HALLINTA	
Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu työhönsä siten että ei tietoisesti aiheuta yritykselle taloudellista vahinkoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi
Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta
Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa yksinkertaisen tuotteen tai tuoteosan siten, että suoritettu verhoilutyö vaatii ehkä korjauksia, mutta niiden aiheuttamat kokonaiskustannukset alittavat työn uusimisesta aiheutuvat kustannukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työvaiheesta toiseen oikeassa järjestyksessä tarpeellisen laatu- ja säilyttämisen vaatien korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja toteuttaa verhoilutyötä itsenäisesti ja laadukkaasti omaa tietopohjaansa hyödyntäen ratkoa vastaantulevia ongelmia
Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään verhoilualalla yleisesti tunnustettujen laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa, tuntee alan laatuvaatimukset.

2. TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Pohjatyöt ja pehmustaminen

Tyydyttävä T1

- tekee pohjajoustorakenteen jollain teollisella menetelmällä sekä leikkaa ja kiinnittää pehmusteet ohjeen mukaan

Hyvä H2

- tekee yleisimpiä teollisia pohjajoustorakenteita ohjeiden mukaan ja pehmustaa kohteen

Kiitettävä K3

- valitsee ja toteuttaa itsenäisesti kohteeseen sopivan pohjajoustorakenteen ja pehmustaa kohteen

Kankaan leikkaus ja verhoilu

Tyydyttävä T1

- leikkaa ja kiinnittää kankaita suoralinjaisiin verhoilukohteisiin

Hyvä H2

- osaa päällystyksessä käytettävät yleiset työmenetelmät ja osaa tehdä kiinnityksiä erilaisin välinein ja eri materiaaleille

Kiitettävä K3

- valitsee itse työhön parhaiten sopivat työmenetelmät, materiaalit ja välineet ennakoiden myös tulevia työvaiheita

Työn laadun varmistus

Tyydyttävä T1

- tekee työnsä siten, että työvaiheiden jälkeinen laatu on sellainen, että työtä voidaan jatkaa pienin korjauksin

Hyvä H2

- tekee työnsä siten, että työvaiheiden jälkeisessä laadussa on pientä huomautettavaa, mutta se ei aiheuta korjauksia

Kiitettävä K3

- tekee työnsä siten, että työvaiheiden jälkeiseen laatuun ei ole huomauttamista

Verhoilutyövälineiden tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tuntee eri työvaiheiden työvälineet käyttää välineitä niin, ettei aiheuta käytöllä vaaraa itselleen, lopputulokselle tai ympäristölle

Hyvä H2

- osaa valita riittävän hyvän työvälineen kullekin työvaiheelle ja käyttää työvälineitä hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi sekä hoitaa työvälineitä ohjatusti

Kiitettävä K3

- valitsee oikean työvälineen työhön ja osaa analysoida eri työvälineiden vaikutusta lopputulokseen sekä hoitaa työvälineitä täysin itsenäisesti

Päällysmateriaalien tuntemus ja käyttö

Tyydyttävä T1

- tuntee yleisesti käytettävät päällysmateriaalit ja osaa kiinnittää niitä.

Hyvä H2

- tuntee yleisesti verhoilutyössä käytettävät päällysmateriaalit ja niiden ominaisuudet ja osaa kiinnittää erilaisia materiaaleja sopivin tavoin.

Kiitettävä K3

- tuntee verhoilussa käytettäviä päällysmateriaaleja niin hyvin, että osaa niiden materiaaliominaisuuksien perusteella valita oikeat käyttökohteet ja työstötavat.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot

Tyydyttävä T1

- tekee hänelle osoitetun ja ohjeistetun työn

Hyvä H2

- omaa työsuorituksen tekemiseen tarvittavat tiedot

Kiitettävä K3

- soveltaa tietojaan oma-aloitteisesti

Kestävän kehityksen mukainen toiminta

Tyydyttävä T1

- tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet.

Hyvä H2

- tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.

Kiitettävä K3

- tuntee käyttämiensä tuotteiden ympäristövaikutukset ja osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Vuorovaikutus- ja yhteistyö

Tyydyttävä T1

- toimii työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä

Hyvä H2

- toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin

Kiitettävä K3

- toimii innovatiivisesti ja tekee itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä
- osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1

- noudattaa sovittuja työaikoja

Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä • tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuuteen liittyviä annettuja ohjeita • käyttää tarkoituksenmukaisesti työkoneiden turvalaitteita • käyttää ohjeiden mukaisesti työssä tarvittavia henkilökohtaisia suojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • varoo tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia • käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja • tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän liuotainaineille tai pölylle altistumisen ja tietää miten niiltä voidaan suojautua.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä • huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään • tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua niitä ja suojautua niiltä.